

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

23. april 2025

Kommissionens meddelelse om en europæisk handleplan for stål og metal

KOM (2025) 125

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 19. marts 2025 offentliggjort en meddelelse om en europæisk handleplan for stål og metal.

Formålet er at styrke konkurrencedygtigheden, modstandsdygtigheden og bæredygtigheden i Europas stål- og metalsektor, som har stor strategisk betydning for EU's økonomiske sikkerhed, forsyningskæder og den grønne omstilling.

Regeringen bakker generelt op om tiltag, der kan styrke EU's konkurrenceevne, hvor industriens grønne omstilling er et centralt element. Regeringen anerkender vigtigheden af at bevare en europæisk stål- og metalproduktion med henblik på at bevare arbejdspladser og viden i Europa samt sikre stabile forsyningskæder til industrien. Regeringen ønsker samtidig at skabe en stærkere europæisk industri for grønne teknologier og reducere afhængighed af import.

2. Baggrund

Den europæiske stål- og metalsektor er en væsentlig del af europæisk økonomi. Stål og metal er fundamental for EU's industri og anvendes i kritiske sektorer som bilindustrien, byggeri, forsvar, rumfart og energi.

Kommissionens meddelelse om en europæisk handleplan for stål og metal fremhæver, at industrien aktuelt er udfordret. Det fremhæves bl.a., at EU's andel af den samlede globale stålproduktion alene udgør 7-8 %, mens lande som Kina, Indien og Mellemøsten massivt har øget deres kapacitet gennem statsstøtte og eksportsubsidier. Samtidig har den europæiske aluminiumssektor mistet betydelig produktionskapacitet, og mere end 50 % af primærproduktionen har været lukket siden 2021. Det fremgår desuden, at sektoren i 2022 stod for 8,1% af EU's samlede drivhusgasudledninger, om end stålsektoren udgør en begrænset del af EU's samlede økonomi. I forhold til

dekarbonisering og den grønne omstilling er sektoren særligt udfordret af høje energipriser og for lave investeringsafkast til at finansiere grønne teknologier.

Kommissionens meddelelse om en europæisk handleplan for stål og metal blev offentliggjort den 19. marts 2025 og har til formål at adressere ovenstående udfordringer. Den bygger på Kommissionens meddelelse om en ren industriaftale (Clean Industrial Deal) fra februar 2025. Den danske sprogversion af meddelelsen blev modtaget den 9. april 2025.

3. Formål og indhold

Handleplanen er bygget op omkring seks søjler, der bl.a. udmunder i en række konkrete initiativer:

1. Sikring af adgang til ren og prismæssigt overkommelig energi

Energiomkostninger er en central udfordring for stål- og metalsektoren, da de udgør en betydelig del af produktionsomkostningerne. Planen indeholder derfor initiativer til at sænke energiomkostningerne for energiintensive industrier. Det omfatter bl.a. vejledning om udformning af statsstøtteordninger og differencekontrakter, samt hvordan disse kobles til strømkøbsaftaler. Handlingsplanen indeholder desuden tiltag med henblik på øget elektrificering og energieffektivitet herunder retningslinjer for investeringer i varmegenvinding. Planen komplementerer Kommissionens handlingsplan om prismæssigt overkommelig energi præsenteret den 26. februar 2025.

2. Forebyggelse af CO₂-lækage

EU's CO₂-grænsetilpasningsmekanisme (CBAM) gælder kun for importerede varer og omfatter derfor ikke risici for CO₂-lækage ved eksport af fx metaller produceret i EU til tredjelande med svagere klimakrav. For at imødegå denne ubalance og sikre mere fair konkurrence vil Kommissionen i løbet af 2025 fremsætte et forslag om at udvide CBAM til at omfatte visse stål- og aluminumbaserede produkter. I samme ombæring planlægger Kommissionen at præsentere en strategi for tiltag, der skal forhindre omgåelse af gældende regler, mens administrative byrder fortsat skal minimeres.

3. Handelsdefensive tiltag til beskyttelse mod unfair konkurrence

Handlingsplanen lægger op til at skærpe EU's handelsdefensive instrumenter for at beskytte stål- og metalsektoren mod ulige konkurrence og global overkapacitet fra tredjelande. Der lægges bl.a. op til at justere EU's nuværende og midlertidige stålbeskyttelsesforanstaltning ("safeguard"), så en mere permanent og langsigtet beskyttelsesforanstaltning kan træde i kraft, når den nuværende foranstaltning udløber den 30. juni 2026.

4. *Fremme af cirkularitet for metaller*

Handleplanen lægger op til, at EU i højere grad skal fremme genanvendelseskrav for stål og aluminium i bilindustrien og byggebranchen, så efterspørgslen for disse stimuleres. Derudover skal EU arbejde for et indre marked for sekundære råmaterialer som et led i en kommende "Circular Economy Act".

5. *Bevarelsen af kvalitetsindustriarbejdspladser*

For at bevare og skabe højt kvalificerede jobs inden for stål- og metal-sektoren lægger planen op til et øget fokus på omskoling og opkvalificering af arbejdskraft gennem EU's nuværende initiativer som "Union of Skills" og "Pact for Skills".

6. *Reduktion af risiko i grønne investeringer*

Af handleplanen fremgår det, at Kommissionen vil indføre bæredygtighedskriterier som led i en kommende "Industrial Decarbonisation Accelerator Act" med henblik på at sikre forsyning af ren energi til energiintensive sektorer. Derudover lægges bl.a. op til en ny industriel dekarboniseringsbank, der skal støtte CO₂-reduktion i industrien.

4. **Europa-Parlamentets udtalelser**

Europa-Parlamentet har på nuværende tidspunkt ikke udtalt sig om meddelelsen.

5. **Nærhedsprincippet**

Ikke relevant.

6. **Gældende dansk ret**

Ikke relevant.

7. **Konsekvenser**

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. De konkrete initiativer kan have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser, som vil blive beskrevet nærmere, når initiativerne fremsættes. Meddelelsen vil ikke påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. **Høring**

Meddelelsen er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål den 20. marts 2025 med frist for høringssvar den 3. april 2025. Der er modtaget høringssvar fra Green Power Denmark, TEKNIQ, Dansk Metal, Dansk Erhverv og Dansk Standard.

Green Power Denmark mener, at Danmark kan bidrage markant med grøn RFNBO-kompatibel brint og strøm til omstillingen af den europæiske stålindustri allerede i 2030. De finder det vigtigt, at handlingsplanen for den europæiske stål og metal sektor bliver omsat til rammevilkår, der skaber en konkurrencedygtig stålindustri i Europa, som samtidig vil efterspørge grøn forsyning af brint og el. Ifølge Green Power Denmark vil dette kræve 1) at der udmøntes endnu større EU og nationale støttebeløb til bl.a. at sikre skalering af grøn brintproduktion for at gøre det realistisk, at der produceres nok grøn brint til at møde EU's 2030 RFNBO-mål i industrien, 2) at der laves bindende forpligtelser hos europæiske slutkunder af stål, så stålproducenterne kan sælge de grønne stålprodukter med en grøn præmie, der følger med. Man finder ideen med lead markets for dekarboniseret stål god, men at det skal sikres med andre løsninger end frivillige ordninger og oplysning om CO₂-indhold i produkterne. Derudover bør offentlige indkøb gå forrest i indkøb af dekarboniseret stål. Sidst 3) at der tages højde for, at designet af elnettets tariffer skal foregå omkostningsægte, rimeligt og ud fra forholdene i det enkelte medlemsland.

TEKNIQ fremhæver følgende fokuspunkter med henblik på at styrke konkurrenceevnen og bæredygtigheden for EU's metal- og stålindustri: 1) Ren og billig energi er afgørende for at modstå pres udefra, 2) CBAM-foranstaltninger må ikke blive en administrativ byrde for SMV'erne, 3) EU skal være en attraktiv lokation for produktion, hvilket vil kræve effektiv handelsbeskyttelse mod global overkapacitet og unfair konkurrence, 4) investeringer i ny teknologi og 5) dekarbonisering samt udvikling af en forretningsmodel for dekarboniserede produkter gennem lead-markeder og frivillig mærkning

Dansk Metal støtter Kommissionens retning og vil gerne understrege vigtigheden af, at genetablere europæisk industriproduktion uden at slække på kravene til den grønne omstilling. Dansk Metal mener, at regeringen særligt bør arbejde for brugen af grøn brintproduktion som et centralt element i handlingsplanen. Man finder, at EU og Danmark har styrkepositioner inden for grønne teknologier som havvind, Power-to-X samt CO₂-fangst og -lagring, hvilket bl.a. betyder, at Danmark står i en unik position til at blive energileverandør til det europæiske marked, når EU skal være klimaneutral senest i 2050 - og samtidig (gen)opbygge en ny grøn europæisk stål- og metalindustri.

Dansk Metal mener, at CBAM-forordningen er en vigtig mekanisme for at sikre lige konkurrencevilkår og modvirke CO₂-lækage. Man opfordrer her til en digitalisering og automatisering af CBAM-registret for at de lette administrative byrder for virksomhederne.

Dansk Erhverv mener, at en europæisk egenproduktion af stål og metal øger kontinentets autonomi og sikkerhed, og finder det samtidig vigtigt, at sektoren udvikles, så der kan ske dekarbonisering af stål- og metalindustrien. En dekarboniseret industri kræver grøn brint. For at fremme produktion af europæisk grøn brint, mener Dansk Erhverv, at afgiftsstrukturen bl.a. ikke bør fremme fossil energi på bekostning af grøn elektricitet, og at der etableres den nødvendige paneuropæiske energiinfrastruktur til at understøtte grøn brintproduktion. Dansk Erhverv fremhæver, at dette skal ses i lyset af præsident Trumps indførelse af amerikansk told på stål og aluminium samt reciprokke toldsatser overfor hele verden. Derfor skal der bakes målrettet op med initiativer til fremme af autonomi og forsyningssikkerhed inden for stål- og metalindustrien i EU.

Dansk Erhverv anerkender formålet med at udvide CBAM til visse downstream-produkter, men påpeger, at det er vigtigt først at få styr på de administrative byrder ved den eksisterende CBAM-regulering. Dansk Erhverv støtter op om, at EU skal gøre mere for at fremme genbrug og genanvendelse af stål og andre metaller for at mindske vores afhængighed af disse metaller fra enkeltleverandører uden for Europa, øge cirkulariteten af ressourcerne og dermed reducere behovet for udvinding af nye metaller

Dansk Standard (DS) byder Kommissionens handlingsplan for stål- og metalindustrien velkommen og ser positivt på sammentænkningen af industriens bidrag til den grønne omstilling, herunder initiativer der reducerer miljøbelastningen i metalproduktion. Dansk Standard fremhæver, at standarder udgør et solidt fundament til at opnå compliance, sikkerhed, udvikling og effektivitet for industrien. De bemærker, at nye frivillige mærkningsordninger bør sikre lige vilkår for producenter, harmonere med eksisterende EU-lovgivning, herunder intentionerne i Green Claims direktivet, og supplere eksisterende mærkningsordninger, samt have ambitiøse miljø- og klimakrav baseret på høj faglig viden og høj grad af gennemsigtighed.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne støtter generelt fokus på at styrke EU's konkurrenceevne, og derfor forventes generelt opbakning til handleplanens ambitioner. Der kan dog forventes divergerende holdninger blandt medlemsstaterne ift. til de konkrete initiativer i meddelelsen, herunder særligt i forhold til tempoet i den grønne omstilling, hvordan konkurrenceevnen påvirkes, behovet for statsstøtte samt prioriteringen mellem sektorer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser meddelelsen velkommen. Regeringen bakker generelt op om tiltag, der kan styrke EU's konkurrenceevne, hvor industriens grønne omstilling er et centralt element.

Regeringen anerkender vigtigheden af at bevare en europæisk stål- og metalproduktion med henblik på at bevare arbejdspladser og viden i Europa samt sikre stabile forsyningskæder til industrien. Regeringen ønsker samtidig at skabe en stærkere og mere innovativ europæisk industri for grønne teknologier og reducere afhængighed af import.

Regeringen støtter initiativer, der har til formål at øge genanvendelsen af stål og kritiske råstoffer/metaller og dermed bidrage til europæisk forsyningssikkerhed. Det er i den forbindelse vigtigt, at tiltagene sker i overensstemmelse med EU's statsstøttere regler og principperne for det indre marked.

Regeringen er åben for anvendelsen af EU's defensive handelsinstrumenter til at beskytte europæisk industri mod unfair konkurrence fra tredjelande. Instrumenterne må dog ikke bruges protektionistisk eller til beskyttelse af ikke-konkurrencedygtig europæisk industri og skal være i overensstemmelse med WTO-reglerne. Tiltagene bør også ske på en måde, der tager hensyn til aftagerindustriens konkurrenceevne og behovet for råvarer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.